

Tájékoztató

a családi kedvezmény érvényesítését kérő adóelőleg-nyilatkozathoz

Tudja-e, hogy adóelőleg-nyilatkozatát az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban (ONYA) is leadhatja?

Ez az adóelőleg-nyilatkozat beadásának legegyszerűbb módja, hiszen a NAV

- a nyilatkozatot a rendelkezésre álló személyes adatokkal, illetve a korábbi nyilatkozatok adataival előre feltölti,
- a kitöltött nyilatkozatot elektronikusan továbbítja az Ön által megjelölt munkáltatónak, kifizetőnek.

Az ONYA felületen kitöltött nyilatkozatot a NAV tárolja, így szükség esetén szerkeszthető, módosítható, ismételten beküldhető.

Az ONYA ügyfélkapus regisztrációval érhető el a NAV honlapján keresztül.

Ha Ön igényli, hogy a **munkáltatója**, vagy összevonás alá eső **rendszeres jövedelmet juttató kifizetője** az Ön járandóságából a családi kedvezmény figyelembevételével vonja le az adóelőleget, ezt a nyilatkozatot két példányban töltsse ki és adja át munkáltatójának, kifizetőjének!

Az adóelőleg-nyilatkozat nem kizárólag munkáltató számára adható, hanem olyan kifizető felé is, aki összevonás alá eső rendszeres jövedelmet juttat.

Munkáltató, aki bért fizet ki, illetve a társas vállalkozás tevékenységében személyesen közreműködő tagnál a társas vállalkozás. Bérnek számít a munkabér, de az adóköteles társadalombiztosítási ellátás, például a gyermekgondozási díj is, így a nyilatkozat ilyen esetben is megtehető.

Kifizető az a belföldi juttató, aki **összevonás alá eső rendszeres jövedelmet** juttat a magánszemélynek, például megbízási szerződés alapján.

Rendszeres jövedelem a havi, heti bér, munkadíj, tiszteletdíj, személyes közreműködés ellenértéke, egyéb juttatás.

Mielőtt a nyilatkozatot leadná, a nyilatkozat II. Blokkját az Ön kedvezményre jogosult házastársának vagy élettársának is ki kell töltenie. A kedvezményt a bejegyzett élettársak is igénybe vehetik¹, ezért a **házastárs kifejezés alatt** a továbbiakban a **bejegyzett élettársat is érteni kell.**

A munkáltató, kifizető a nyilatkozatot az adóéven belül, az átadást követő kifizetéseknél veszi figyelembe. Ha a nyilatkozatban közölt adatok változnak, **Ön köteles haladéktalanul új nyilatkozatot tenni** – ezt az I. Blokk jobb felső sarkában (**Módosított nyilatkozat kódkockában**) kell X-szel jelölnie. **Nem kell új nyilatkozatot tenni**, ha az adóévben a magánszemély a **családi kedvezményt már a magzat után is érvényesítette**. Ha év közben új munkáltatónál helyezkedik el és új nyilatkozatot tesz, az **nem számít módosított nyilatkozatnak.**

A nyilatkozat egyik példányát a munkáltatónak, másik példányát pedig Önnek kell az adóbevallás elkészítéséhez szükséges bizonylatokkal együtt az elévülésig, azaz a bevallás benyújtásának évét követő 5. év végéig megőriznie.

Az adóelőleg megállapításakor a családi kedvezményt a jogosult házastársak, élettársak – az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak számának felosztásával – **közösen is igénybe vehetik**. Ha a családi kedvezményre ugyanazon kedvezményezett eltartott után többen jogosultak, illetve, ha a családi kedvezményt közösen veszik igénybe, akkor a nyilatkozatot közösen kell megtenni.

Ha Ön a családi kedvezményt jogalap nélkül kéri, és így az adóbevallásában 10 ezer forintot meghaladó befizetési kötelezettsége keletkezik, akkor ennek 12 százalékát különbözeti-bírságként kell megfizetnie az adóhátralékával együtt.

¹ A bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Békty.) 3. § (1) bekezdése alapján.

A kedvezmény igénybevételének feltételei

A családi kedvezmény az Ön összevont adóalapját csökkenti. Ha Ön e nyilatkozattal kéri a családi kedvezmény érvényesítését, a kedvezmény az adóelőleg alapját – és ezért a munkáltatójától, kifizetőjétől származó adóévi jövedelmeiből fizetendő adóelőleg összegét is – csökkenti.

A családi kedvezmény – az eltartottak számától függően – **kedvezményezett eltartottanként és jogosultsági hónaponként egy eltartott esetén 66 670 forint, két eltartott esetén 133 330 forint, három vagy annál több eltartott esetén 220 000 forint.**

A családi kedvezmény a gyakorlatban azt jelenti, hogy **havonta és kedvezményezett eltartottanként** egy eltartott esetén 10 ezer forinttal, két eltartott esetén 20 ezer forinttal három vagy több eltartott esetén 33 ezer forinttal magasabb összegű nettó kereset áll a családok rendelkezésére.

A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult

- Az a magánszemély, **aki jogosult a családi pótlékra**, ilyen például a
 - a házastársként, élettársakként együtt élő vér szerinti szülők,
 - a szülővel együtt élő élettárs is, aki az érintett gyermekkel közös lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik és a szülővel élettársként legalább 1 éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában (a jogosultság jogcímeiként neki is a „4” jogcímkódot kell szerepeltetni),
 - vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát a családi pótlék megállapítására irányuló kérelmet legalább egy évvel megelőzően kiállított közokirattal igazolja (a jogosultság jogcímeiként neki is a „4” jogcímkódot kell szerepeltetni)².
- **A gyermeküket jogerős bírósági döntés, egyezség, közös nyilatkozat alapján időszakonként felváltva gondozó szülők** a Cst. alapján 50-50 százalékban jogosultak a családi pótlékra (közös felügyelet). A családi pótlékra való jogosultságnak nem feltétele a bírósági döntés, egyezség, elegendő, ha a felek erre vonatkozóan közös nyilatkozatot tesznek a folyósító szerv felé.
 - A közös felügyelet alatt álló gyermek után a szülők a családi kedvezményre is 50-50 százalékos arányban jogosultak, tehát saját eltartottjaik számától függően 33 335 (a 66 670 fele), 66 665 (a 133 330 fele), vagy 110 000 (a 220 000 fele) forintot érvényesíthetnek a felváltva gondozott gyermek után.
 - A kedvezményt egymás között nem érvényesíthetik közösen, viszont a jelenlegi házastársukkal a rájuk vonatkozó kedvezményt közösen is igénybe vehetik.
 - A közös háztartásban élő, nem jogosult élettárssal a kedvezményt nem lehet év közben közösen érvényesíteni, viszont az év végi adóbevallásban a kedvezmény az élettárssal is megosztható.
- **A családi pótlékra jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastársa;**
 - Év közben is érvényesítheti a családi kedvezményt az a magánszemély, aki nem jogosult ugyan családi pótlékra, de az arra jogosult házastársával közös háztartásban él. Például, ha a házastársak közül az egyik nevelőszülő, a vonatkozó szabályok alapján csak ő jogosult családi pótlékra, viszont házastársa is jogosult arra, hogy adóelőleg-nyilatkozatot tegyen a nevelt gyermekek után járó családi kedvezmény érvényesítésére.
 - A közös háztartásban élő, nem jogosult élettárssal a kedvezményt nem lehet év közben közösen érvényesíteni, viszont az év végi adóbevallásban a kedvezmény az élettárssal megosztható.
- **A várandós nő és a vele közös háztartásban élő házastársa;**
 - a várandós nővel közös háztartásban élő élettárs a várandósság ideje alatt nem jogosult a kedvezményre, így azt év közben nem érvényesíthetik közösen, viszont a várandós nőnek járó kedvezményt a bevallásukban megoszthatják egymás között.

² A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) alapján.

- **A családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek, továbbá a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.**
 - Esetükben saját maga vagy a vele közös háztartásban élő hozzátartozói közül közös döntéssel kiválasztott magánszemély a jogosult.
 - Hozzátartozónak kell tekinteni a gyermek szüleinek hozzátartozóit is, így például az elhunyt szülő testvére is érvényesítheti a kedvezményt a vele közös háztartásban élő árván maradt gyermek után.
- Az a magánszemély is, aki bármely külföldi állam jogszabálya alapján családi pótlékra, rokkantsági járadékra, vagy más hasonló ellátásra jogosult. Természetesen minden törvényi feltételnek ilyenkor is teljesülnie kell.

Ha a családi kedvezményre több magánszemély jogosult, mindenképpen közös nyilatkozatot kell tenniük akkor is, ha a kedvezményt teljes egészében a jogosultak egyike érvényesíti. Nem kell közös nyilatkozatot tenni, a felváltva gondozott gyermek vér szerinti szüleinek, mert ők a kedvezmény 50-50 százalékát a másik szülőtől függetlenül érvényesíthetik. Ha a rájuk eső kedvezményt jelenlegi házastársukkal közösen érvényesítik, úgy természetesen nekik közös nyilatkozatot kell tenniük.

Kedvezményezett eltartott

- aki után a magánszemély a Cst. szerint családi pótlékra jogosult,
- aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- a rokkantsági járadékban részesülő személy,
- a magzat a fogantatás 91. napjától a világra jöttét megelőző hónapig az erről szóló orvosi igazolás alapján,
- a bíróság döntése, egyezség, a családi pótlék folyósítójánál tett közös nyilatkozat alapján közösen felügyelt gyermek mindkét szülőnél, valamint a szülők házastársainál is.

Ha a magánszemély azért érvényesíthet családi kedvezményt, mert külföldi állam jogszabálya alapján ott jogosult családi pótlékra, rokkantsági járadékra, vagy más hasonló ellátásra, kedvezményezett eltartottként azt a gyermeket veheti figyelembe, aki után Magyarországon a Cst. megfelelő alkalmazásával a családi pótlékra való jogosultsága megállapítható lenne.

Eltartott

- a kedvezményezett eltartott,
- az, aki a Cst. szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is, ha a kedvezményezett eltartott után
 - nem családi pótlékot, hanem rokkantsági járadékot folyósítanak,
 - családi pótlékot nem állapítanak meg, például magzat esetében,
 - vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja, például tartósan beteg gyermek után járó emelt összegű családi pótlék.

Példa: Egy családban négyen élnek: apa, anya, a nappali tagozatos egyetemista fiuk és az apa húga, aki rokkantsági járadékot kap. A rokkantsági járadékban részesülő személy után a testvére, az apa veszi igénybe a családi kedvezményt.

Miután az egyetemista is eltartottnak minősül, a családban az eltartottak száma két fő. Emiatt a rokkantsági járadékban részesülő személy után havi 133 330 forint családi kedvezményt érvényesíthet az apa.

Jogosultság a családi járulékkedvezményre

A magánszemély az őt megillető családi kedvezményt a biztosítottként³ fizetendő társadalombiztosítási járulékkal szemben elszámolhatja, ha azt a személyijövedelemadó-alappal, adóelőleg-alappal szemben nem lehetett teljes összegben érvényesíteni.

A családi járulékkedvezmény összege a családi kedvezmény adóalappal, adóelőleg-alappal szemben nem érvényesített részének a 15 százaléka, de legfeljebb a társadalombiztosítási járulék összege.

A családi járulékkedvezményt a munkáltató, kifizető automatikusan figyelembe veszi, ha a magánszemély a családi kedvezmény érvényesítéséről nyilatkozik. A magánszemély azonban kérheti, hogy járulékkedvezményt a munkáltató, kifizető ne érvényesítsen, és a családi kedvezményre jogosító keretből csak azt az összeget számolja el, ami a személyi jövedelemadó előlegének terhére érvényesíthető.

Például, ha az egyedülálló magánszemély 3 kiskorú gyermeke után kéri a családi kedvezményt, akkor havonta háromszor 220 000 forint, együttesen 660 000 forint családi kedvezményt érvényesíthet. Ha ez a magánszemély egy hónapban 350 ezer forint bérben részesül, a munkáltató a 660 000 forintnak a bért meghaladó részét, azaz 310 000 forintot fordít át járulékkedvezményé. Ezért a munkáltató az adott hónapban a 310 000 forint 15 százalékának megfelelő összeget, azaz 46 500 forintot vesz figyelembe járulékkedvezményként, ezt az összeget nem vonja le járulékként a magánszemély béréből.

Ha Ön a családi kedvezményt, családi járulékkedvezményt jogalap nélkül kéri, és így az adóbevallásában 10 ezer forintot meghaladó befizetési kötelezettsége keletkezik, akkor ennek 12 százalékát különbözeti-bírsággént kell megfizetnie az adóhátralékával együtt.

Az adóelőleg-nyilatkozat kitöltése

Az I. Blokkhoz: Ön ebben a blokkban nyilatkozik munkáltatójának, kifizetőjének az érvényesíteni kívánt családi kedvezményről, valamint itt kell részleteznie az eltartottak, kedvezményezett eltartottak adatait is.

Az 1. ponthoz: az eltartottak neve mellett az **eltartotti minőséget** – azaz, hogy miként kell őt a családi kedvezmény számításánál figyelembe venni – külön kódkockában kell jelölni. Magzat esetén név helyett a „magzat” elnevezést tüntesse fel, kedvezményezett eltartottként „1” kóddal jelölve őt! A magzat(ok) a várandósság orvosi igazolása alapján a fogantatástól számított 91. nap hónapjától az élve születés napját megelőző hónappal bezárólag vehetők figyelembe. Az orvosi igazolást a nyilatkozathoz nem kell csatolni, de elévülési időig, azaz a bevallás benyújtásának évét követő 5. év végéig meg kell azt őrizni.

Az eltartottak neve mellett a következő eltartotti minőséget jelölő kódok közül a megfelelőt kell szerepeltetni:

- „1” kód – Kedvezményezett eltartott
- „2” kód – Eltartott
- „3” kód – Felváltva gondozott gyermek
- „0” kód – Kedvezménybe nem számító

Akkor kell valakit kedvezménybe nem számítóként „0” kóddal szerepeltetni, ha az eredetileg adott nyilatkozatban őt eltartottként, vagy kedvezményezett eltartottként tüntették fel, azonban olyan változás következik be az eltartotti minőségében, mely alapján őt a családi kedvezmény szempontjából a jövőben nem kell figyelembe venni. Azért, hogy a munkáltatónak tudomása legyen a valós helyzetről, azaz a kérdéses magánszemély milyen időponttól esik ki az eltartottak közül, a változás időpontját mindenképpen meg jelölnie, valamint a kedvezményből kieső személyt is szerepeltetnie kell „0” kóddal a módosított nyilatkozatában.

³ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 6. §-a szerint biztosított.

Az összes eltartott nevét, adóazonosító jelét meg kell adni, kivéve a magzatét, **adóazonosító jel nélkül a nyilatkozat érvénytelen**. Az eltartottak mellett meg kell jelölni, hogy adott eltartott után a nyilatkozatot adó magánszemély milyen jogcímen jogosult a kedvezmény érvényesítésére.

Jogosultsági jogcímek:

- „4” kód – Gyermekek után családi pótlékra jogosult, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő házastárs
- „5” kód – Családi pótlékra saját jogán jogosult, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő hozzátartozó (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is)
- „6” kód – Rokkantsági járadékban részesülő vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő hozzátartozó (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is)
- „7” kód – Várandós nő vagy vele közös háztartásban élő házastársa

Változás időpontja

Ha év közben olyan változás következik be, amely szükségessé teszi az adóelőleg-nyilatkozat módosítását, akkor az ugyanazon munkáltatóhoz tett nyilatkozaton a „Módosított nyilatkozat” jelölésére szolgáló négyzetben ezt X-szel kell jelölnie!

A módosított nyilatkozatban megjelölt változás szerinti családi kedvezmény legkorábban a nyilatkozattétel keltét követő bérszámfejtésnél vehető figyelembe, függetlenül attól, hogy egy korábbi dátumot jelöltek meg a változás bekövetkezésének időpontjaként. A változás időpontjának megjelölése azt a célt szolgálja, hogy a munkáltató a valóságnak megfelelő adatot tudjon szolgáltatni a '08-as bevallásában arról, hogy Ön mely eltartottak után, milyen jogcímen és mikortól jogosult, vagy nem jogosult családi kedvezményre. Nem jelent azonban kötelezettséget a munkáltatónak az, hogy a változás időpontjára visszamenően rendezze a családi kedvezményt, ha Ön nem a változás bekövetkezésének hónapjában, hanem egy későbbi időpontban módosítja adóelőleg-nyilatkozatát.

A 2. pontban kérjük, jelölje az arra szolgáló négyzetben X-szel, hogy a családi kedvezményt egyedül, vagy jogosultnak minősülő házastársával, élettársával közösen kívánja érvényesíteni!

A 3. ponthoz: Ön csak akkor érvényesíthet a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerinti családi kedvezményt, ha azonos vagy hasonló **kedvezményt** ugyanarra az időszakra **másik államban** – ahol önálló és nem önálló tevékenységből, nyugdíjból és más, hasonló, a korábbi foglalkoztatásból származó jövedelme megadóztatható – figyelemmel a kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmények rendelkezéseire is – **nem vett és nem is vesz igénybe**.

A külföldi adóügyi illetőségű magánszemély a kedvezményt Magyarországon csak akkor érvényesítheti, ha az adóévben megszerzett összes jövedelmének – ideértve a Magyarországon nem adóztatható jövedelmet is – **75 százaléka Magyarországon adózik**. Az adóévben megszerzett összes jövedelemben beleszámít az önálló és nem önálló tevékenységből származó jövedelem – ideértve különösen a vállalkozói jövedelmet és a vállalkozói osztalékalapot vagy az átalányadó alapját – valamint a nyugdíj és más hasonló, a korábbi foglalkoztatásból megszerzett jövedelem, függetlenül attól, hogy mely országban adókötelesek.

Ha Ön külföldi adóügyi illetőségű, a külföldi magánszemélyek kiegészítő nyilatkozatát is ki kell töltenie a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményének igénybevételéhez! Adóazonosító jelet ebben az esetben is meg kell adni!

A 4. ponthoz: Ön e pontban kérheti munkáltatóját, hogy az alább megjelölt családi kedvezményt kizárólag a személyijövedelemadó-előleg alapjával szemben vegye figyelembe, a járulékalappal szemben ne. Ha e nyilatkozatot megteszi, a munkáltató nem fogja alkalmazni a járulékkedvezményt még akkor sem, ha az 5. pontban megjelölt családi kedvezmény teljes összegű igénybevételére az Ön adóelőleg-alapja nem nyújt fedezetet.

Az 5. pontban nyilatkozik arról, hogy a családi kedvezmény érvényesítését kéri. Az érvényesíteni kívánt családi kedvezményt meghatározhatja mind az összeg [a) sor], mind a kedvezményezett eltartottak számának [b) sor] megjelölésével.

Ha a megjelölt összeg, vagy a feltüntetett kedvezményezett eltartottak száma alapján járó összeg magasabb, mint az Ön jövedelme, például munkabére, akkor a különbözetet a kifizető járulékkedvezményként veszi figyelembe feltéve, hogy Ön biztosított és nem tett nyilatkozatot a 4. pontban.

Ha a nyilatkozat a) sorában a kedvezményezett eltartottak száma alapján kiszámítható családi kedvezmény maximális összegénél kisebb összeget, vagy b) sorában a kedvezményezett eltartottak számánál kisebb számot jelöl meg, a fennmaradó kedvezményt jogosultnak minősülő házastársa, élettársa ugyancsak a munkáltatójának, kifizetőjének adott nyilatkozattal érvényesítheti.

A II. Blokkhoz: a sorokat az Ön házastársa vagy élettársa adataival kell kitölteni, ha közös nyilatkozatot kell tenniük. Ha a házastársának, élettársának van adóelőleget megállapító munkáltatója, rendszeres bevételt juttató kifizetője, akkor itt kell feltüntetni annak megnevezését, adószámát.

Nem kell közös nyilatkozatot tenni azzal a volt házastárssal, élettárssal, aki a felváltva gondozott gyermekük után tekintettel érvényesíti az 50-50 százalékos kedvezményt.

A III. Blokkhoz: ezt az Ön munkáltatójának (kifizetőjének) kell kitöltenie.